

KOMMENDANTBLADET

Information till Sällskapet Castellanernas medlemmar
oktober 2023

Sammanställning: Göran Lindgren

Kapitelmästaren:

Hösten är här och vi Castellaner kan se tillbaka på en vår och en sommar med flera aktiviteter. De gratis båtresorna under lågsäsongen lockade många besökare och båtförarna talade om en rekordsommar när det gällde antalet som tog båten till holmen.

För Sällskapets del så kunde nysatsningen på kastellvärdar genomföras. Varje lördag och söndag fanns Castellaner på plats som kunde informera besökarna och visa det historiska rummet. Vårdarna såg också till att det fanns broschyrer och att alla skyltar var rena och snygga. En stor eloge till Lions vars medlemmar oförtrutet ser till att det finns kaffe och våfflor till Kastellbesökarna.

Samarbetet med kommunen har också fungerat bra. Det gamla tegelgolvet i krutkällaren hade börjat att släppa från underlaget men efter kontakter med Länsstyrelse kunde Magnus Kullman, som är kommunens Kastelletansvarig, lägga om golvet. Magnus har också skött om gräsyrtorna där han lämnat öar av oklippt gräs vars blommor får växa upp och fröa av sig. En kulturgärning i sig.

Även samarbetet med Studieförbundet Vuxenskolan har fortsatt och under våren har några av våra medlemmar kunnat delta i två cirklar. Dels guidegruppen som utbildat nya guider, dels redaktionsgruppen för en ny bok om Väggaområdet. Mer om boken i kommande Kommendantblad

För tillfället planeras det för hösten och vinterns aktiviteter. Höstmötet kommer att hållas torsdagen den 30 november. Jag hoppas att vi ses då.

Göran Lindgren

MEDLEMSAVGIFTEN 2023

Kassaförvaltaren meddelar att det är flera medlemmar som ännu inte betalt medlemsavgiften för år 2023. Därför ber ordenskapitlet Er som glömt bort att betala att snarast göra det.

Castellaner närvarande när Karlshamns museum hade invigning

Innan årets kulturnatt drog i gång kunde grindarna på museet öppnas och de inbjudna gästerna

Invigningstalare Martin Borgström och museiföreningens ordförande Peter Enckell. T.v. Castellanerna Inge Strömbäck, Bengt Norman och Göran Lindgren.

Foto; Kristian Andersson

samlas på museigården. Efter flera år av planering och byggnation var det äntligen dags för invigning av museets nya entré. I grindöppningen mötes besökarna av två grindvakter iförda uniformer från 1600-talet och bärande på tidsenliga muskötter. Grindvakterna såg till att inga obehöriga tog sig in.

Martin Borgström, vd på Nelson Garden, höll sitt invigningstal. Innan dess hade sextetten från Karlshamns scoutmusikkår spelat samlingsmusik. Efter talet skull de två soldaterna skjuta salut men hejdades av kung Carl X Gustav som från entréns tak läste en dikt om olämpligheten att skjuta i bostadsområden och om vilka tillstånd som krävs.

Invigningen fortsatte med mingel och goda snittar. I vimlet syntes arkitekten till ombyggnaden Sven Gustafsson tillsammans med projektets initiativtagare Bengt Norman vars insats inte nog kan värderas. Sedan var det dags att släppa in kulturnattsbesökarna och de två soldaterna, som var väldigt lika Castellanernas Inge Strömbäck och Göran Lindgren, kunde dra sig tillbaka till sina kvarter.

Inte avsedda att äta på

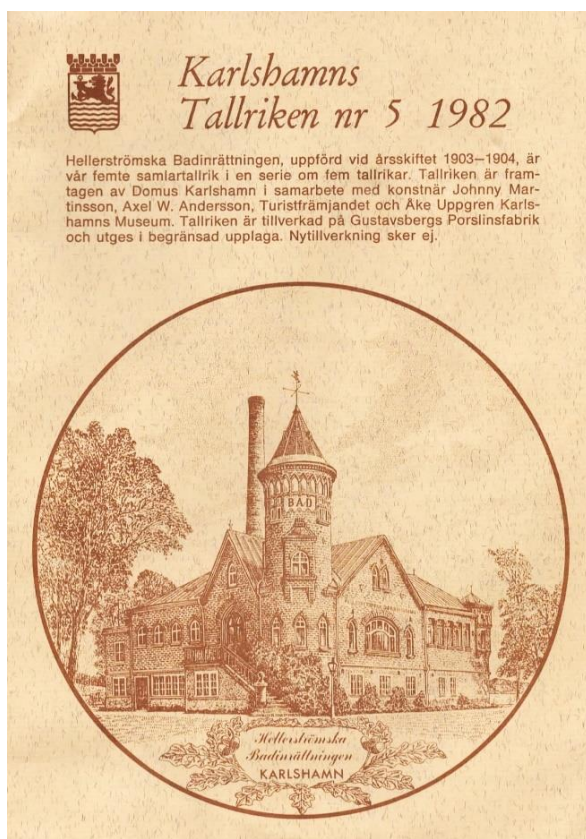
På Karlshamns museums vind finns föremål som skulle få vilken loppisfantast som helst att gå i taket. På hylla efter hylla står glas- och porslinsföremål onåbara och osedda för museets besökare. Föremål som skänkts för länge sedan med en from förhoppning att de skulle exponeras i en monter för framtida museibesökare. Så blev det inte. Nu står föremålen där på vinden väl märkta med ett nummer som är kopplat till museets inventarieförteckning.

Söker man lite försiktigt i hyllorna dyker de upp, samlartallrikarna. Där på vinden finns en uppsjö av porslinstallrikar som enbart tillverkats för att hänga på väggen till minne eller som prydnad. En del ganska gamla medan andra är av nyare datum.

Den första samlartallriken skapades av danska Bing & Grøndahl 1895. De blev väldigt populära och här i Sverige hängde Gustavsberg, Rörstrand och andra porslinsfabriker på trenden. Tillverkningen hade en topp på 1960-talet men efter det började intresset för minnestallrikar att svalna. Tallrikarna var bland de första varorna som såldes av telefonförsäljare.

Motiven på tallrikarna är blandade men några av dem på museets vind har Karlshamnsanknytning. I ett samarbete med Domus i Karlshamn och Gustavsbergs porslinsaffär tillverkades fem tallrikar med Karlshamnsmotiv under åren 1979 – 1982. Upplagan var begränsad och några nytryck gjordes inte vilket naturligtvis var av intresse för samlare. För varje tallrik som damp i golvet ökade värdet på de kvarvarande.

Karlshamnstallriken nr 5 1982 hade Hellerströmska badinrättningen som motiv. De fyra övriga var Asschierska huset, Skottbergsgården, Holländarhuset och Gamla teatern. De lokala motiven blev framtagna i samarbete med konstnären Jonny Martinsson, Turistfrämjandets Axel W. Andersson och Karlshamns museums Åke Uppgren. Jonny Martinsson berättar att det var de tre som tillsammans med Domus som gjorde urvalet av motiven och som tog fram texterna på tallrikarnas baksida.

I tallrikens förpackning medföljde en folder som berättade om motivets historia. Samma berättelse fanns även på tallrikens baksida.

Foto: Kristian Andersson